

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

16. Dies Septemb. Custos virtutum omnium, dedecus fugiens, & laudem maximam consequens, verecundia est? Cicero de Oratore.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

dente vestigio ingreditur : Carnem spiritu liberans, animum fide moderans, oculum metu temperans, qua illata carnis vacillatio, animi avocatio, oculi evagatio, de tenore decusserit. Fallitur omnino, qui abque sollicita diligentia, & quotidiana cura, se posse in hoc tanta, tam perpetuo & domestico periculo esse victorem. Neque verò est, quod aliqui velut multarum palmarum gladiator, satis se fore esse putet, ad tentationes magno animo superans. In hoc genere præliandi, nulla est lorica impenetrabilis, nullus tam aheneus, aut adamantinus, qui subruat & everti queat. Suadeo igitur illud:

Despice factorem Veneris, sectare pudorem.

16. DIES SEPTEMB.

Custos virtutum omnium, dedecus fugiens, & laudem maximam consequens, verecundia est? *Cicero de Oratore.*

Verecundia, I.

Verecundia, Pudicitia seu ut parentis filia, seu ut Domina pedissequa, inter virtutes, non est virtutum ultima. Et

enim virtutum omnium, ut Custos, sic & Comes. Et quia Euro citius fugit dedecus, illam insequuntur gloria, & illam sequentem, assequitur verecundia. Exornat eam maximis laudibus, Valerius Maximus, ita scribens: (a) *Verecundia parens est omnis boni, consilii, tutela solennium officiorum, magistratuum innocentia, chara proximis, accepta alienis, omni tempore, favorum præ se ferens in vultu.* Et merito verecundia omnium oculis offert vultum suum spectandum, quia in eo maxi-

(a) l. 4. c. 5.

Septemb.

Tessera.

733

maximè est spectabilis : in eoque residet velut in sua Regia, dum illam exornat sua purpura, Hinc Pythias Aristotelis filia, interrogata, quis color esset pulcherrimus? Respondit: qui per verecundiam ingenuis oboritur. Idem est & iudicium Senecæ: (a) *Bonum in adolescente signum est, cum illi ex alto rubor suffunditur: magis juvenibus apparet: quibus & plus calor est, & tenera frons.* Hinc teste Marcobio: (b) *Togâ prætectâ utebantur pueri, ut ex purpura rubore, ingenuitatis rubore tegerentur.* Et certè neque diadema in capite, neque caput in humeris, neque bulla in pectore, neque sceptrum in manibus, majorem Regi conciliat gloriam, quàm juveni imitans suo ostro in vultu Pudicitia.

II. Vin' præmium verecundiæ in puero? Cùm Verus & Manilius consules Romæ ab Gelvio Pertinace Imperatore, petiissent, ut inter ministros recipere dignaretur duos suos filios, quorum major natus nondum duodecimum annum excesserat; cumque Imperator hoc eis beneficium tribuisset, & patres, illos in conspectu Imperatoris produxissent, binas ambo habuere orationes, Græcam, & latinam, quæ summæ Imperatori fuere delectationi, cæteris admirationi. Cùm ergò perorarent coram Imperatore, alter illorum, oculos in Imperatorem incontinenter defixos tenuit, ut nunquam eos dejiceret; alter humi dejectos habuit, ut nunquam illos attolleret. Ita placuit Imperatori hujus verecundia, ut eum non tantùm mentis suæ ministrare, sed, (qui summus erat honor) in cubiculum suum ingredi voluerit. Alterum autem puerum, illius sodalem, patri reddi-

(a) *Epist. II.* (b) *1. Sat. 6.*

reddidit, si verecundior fuisset, se quoque illum recepturum affirmans. Quàm benè ergò Plautus, (a) *Ego illum perusse duco, cui quidem perit pudor.* E profectò, quid prodest pueros esse facie venustà, corpore exacto, ingenio acuto, cuticulâ candidâ, cæcærie flavâ, memoriâ fœcundâ, si cum tantis naturæ dotibus, hinc perfidentia in actionibus, indè impudentia in oratione jungantur. Quod est gemma in annulo aureo, hoc est verecundia, in puero ingenuo. Plusque illum commendabit pudica ingenuitas, quàm præcellens ingenium; optandum de quolibet adolescente dici possit illud Plinii. (b) *Tantum est sanguinis in ore, quantum in animo pudoris.*

III. Poetæ roseas bigas attribuunt Auroræ, quod existimarent, oriente Aurorâ, cælum copiam rosarum impluere. Piæ animæ geminis bigis, cælum petunt, & pervehuntur ad Deum, Pudicitia & Verecundia: has bigas non dubito, roseas nuncupare, quod quocunque animum circumtulerint, subito rosarum corollas amœnitate suminâ videre est, & pancarpas florum varias enasci, ad honorandam modestiam animi casti, quem pudor condecorat. Pudoris autem sedes angusta in vultu est, quod vel indè liquet, quod naturæ instinctu, qui erubescunt, & verecundantur, manu vultum inumbrare solent. Sic epim videmus à natura divinitus provisum fuisse, ut cum hominis partes omnes, ut plurimum velamentis operiantur, ipsa facies nuda per se, & in aperto collocata, à verecundia purpureum integumentum accipiat, quod pudentis, & regii animi est paludamentum, sed quod de vultu dictum est generatim.

(a) In Bacchid. (b) Panegyri.

Septemb.

Tessera.

735

neratim, de genis maximè intelligi debet, quod verecundiæ proprium est diversorium, si Plinio credimus. (a) *Genæ, inquit, pudoris sedes: ibi maximè ostenditur rubor.* Hinc Socrates hortabatur juvenes, ut hæc tria haberent: in animo prudentiam, in lingua silentium, in vultu verecundiam. Hæc tria consecutum fuisse decora Satyrum, describit ejus frater D. Ambrosius, in hunc modum. *In catu virorum rarus attollere os, elevare oculos, referre sermonem.* Adeò verecundiæ partes omnes expleverat, numeros absolverat. Apud Lacedemonios Pædagogi adolescentum, ad omnem verecundiam eos instituebant: manus intrâ pallium continere, demissos habere oculos, pauca loqui, adeò ut dicere non vereatur Xenophon, (b) *Verecundia majori fuisse, quam in thalamis Virgines.* Sed verecundatur suis laudibus Verecundia, jubetque me, ad alias virtutes digredi: quare ne perfundam illam rubore, finio cum hoc elogio ruboris.

Virtutum florem perdis, perdendo ruborem.

17. DIES SEPTEMB.

Conservare humanitatem, quid aliud est, quam diligere hominem, quia homo sit, & idem quod nos sumus? *Lactantius l. 6. c. 11.*

Humanitas.

INter virtutes præterire Humanitatem; summa foret inhumanitas! cum nihil tam sit proprium homini, quam Humanitas. Hoc nos docet ipsa hominis etymologia ex Divo Ambrosio haulta. (c) *Considera ô homo, unde nomen sumpse-*

(a) *l. II. c. 31.* (b) *In rep. Lace. 1.* (c) *3. Offic. c. 3.*